

ИЗБОРНОМ ВЕЋУ ФИЛОЛОШКОГ ФАКУЛТЕТА УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ

На основу Одлуке Изборног већа Филолошког факултета Универзитета у Београду бр. 933/1 од 19. априла 2017. године, а у складу са чланом 65 Закона о високом образовању Републике Србије и чланом 116 Статута Филолошког факултета Универзитета у Београду, изабрана је Комисија за припрему извештаја о кандидатима који су се јавили на Конкурс за избор ванредног професора за ужу научну област Наука о књижевности, предмет Теорија књижевности (објављен у листу *Послови* бр. 724–725 од 3. маја 2017. године).

На конкурс се јавио један кандидат, **др Предраг Бребановић**, досадашњи доцент на том предмету.

Част нам је да поднесемо следећи

ИЗВЕШТАЈ КОМИСИЈЕ ЗА ИЗБОР У ЗВАЊЕ И НА РАДНО МЕСТО ВАНРЕДНОГ ПРОФЕСОРА ЗА УЖУ НАУЧНУ ОБЛАСТ НАУКА О КЊИЖЕВНОСТИ (ПРЕДМЕТ ТЕОРИЈА КЊИЖЕВНОСТИ)

БИОГРАФИЈА ДР ПРЕДРАГА БРЕБАНОВИЋА

Предраг Бребановић је рођен 1967. године у Земуну. Основну и средњу школу завршио је у Руми. На Катедри за Општу књижевност и теорију књижевности дипломирао је на основно-научном смеру у апсолвентском року 1992. године са просечном оценом 9,00.

У периоду од 1994. до 1996. био је сарадник Института за књижевност и уметност, на пројекту Теорија књижевности.

Од септембра 1996. је запослен на Филолошком факултету у Београду као асистент-приправник за ужу научну област Наука о књижевности (предмет Теорија књижевности).

Од 1998. до 2001. године био је стипендиста фондације Research Support Scheme of the Open Society Support Foundation (RSS/OSSF) из Прага, ангажован на истраживачком пројекту „Literary History and Ethnic Identity“ (RSS No. 75/1999).

Последипломске студије на Филолошком факултету у Београду, на смеру за Науку о књижевности, завршио је 2000. године са средњом оценом 9,80 и одбранивши под менторством професора Александра Илића магистарски рад на тему „Теорија приповедања и схватање књижевности као комуникације“. Исте године је изабран у звање асистента на Катедри за Општу књижевност и теорију књижевности Филолошког факултета у Београду.

Године 2011. одбранио је под менторством професора Александра Илића докторску дисертацију под насловом „Страх од утицаја и књижевни канон“. Наредне године изабран је у звање доцента на Катедри за Општу књижевност и теорију књижевности.

У периоду од 1997. до 2015. уређивао је часопис *Реч*.

Од 2015. године ангажован је као гостујући предавач на Докторском студију књижевности, изведбених умјетности, филма и културе на Филозофском факултету Свеучилишта у Загребу, где је до сада држао следеће курсеве: Интертекстуалност; Америчка културална критика; Авангардни Крлежа; Деконструкција у Америци; Рене Жирар: мимезис, насиље, књижевност.

Пријављен је за учешће на научно-истраживачком пројекту „Постјугословенска књижевност у европском контексту“, који је припремљен за наредни пројектни циклус. Пројектом ће руководити ванредни професор др Корнелије Квас.

Ангажован је и као рецензент у међународним научним публикацијама *Umjetnost riječi: časopis za znanost o književnosti, izvedbenoj umjetnosti i filmu* (ISSN: 9593-1583) и *Casca: časopis za društvene nauke, kulturu i umetnost* (ISSN: 2334-6973).

НАСТАВНИ И ПЕДАГОШКИ РАД ДР ПРЕДРАГА БРЕБАНОВИЋА

На првој години основних студија, др Предраг Бребановић држи наставу из предмета Теорија књижевности (обавезни двосеместрални курс за студенте група 05 и 06 Филолошког факултета), као и из предмета Књижевни канон у настави и Стих и стил у настави (изборни курсеви). На четвртој години основних студија, кандидат држи наставу из предмета Савремена књижевна теорија I–II (обавезни двосеместрални курс за студенте групе 08 Филолошког факултета), као и предмета Набоков (изборни курс).

Колега Бребановић је био ментор на изради четири дипломска (мастер) рада, члан у две комисије за одбрану докторске дисертације, као и у једанаест комисија за одбрану дипломских (мастер) радова.

Дипломски (мастер) радови одбрањени под менторством кандидата

- Дипломски (мастер) рад Јована Букумире „Ђанбатиста Вико и Ерих Аурбах: књижевност, филологија, историја“, одбрањен 30. 9. 2016.
- Дипломски (мастер) рад Зоране Симић „Чехов и Набоковљева кратка проза“, одбрањен 30. 9. 2016.

- Дипломски (мастер) рад Марије Ковачевић „Декодирање поезије Т. С. Елиота у кључу архетипске критике Нортропа Фраја“, одбрањен 28. 1. 2015.
- Дипломски (мастер) рад Јане Растегорац „Снови у роману Џ. М. Куција *Ишчекујући варваре*“, одбрањен 25. 9. 2013.

**Чланства у комисијама
за одбрану докторских и дипломских (мастер) радова**

- Докторски рад Браниславе Миладинов „Функција нарације у песмама *Лирских балада* Вилијама Вордсворта“, одбрањен у фебруару 2017.
- Докторски рад Срђана Срдиха „Однос стварности и фикције у прози Џонатана Свифта“, одбрањен у јулу 2016.
- Завршни рад Свјетлане Сумпор „Иронија као стратегија у жанру утопије“, на Докторском студију књижевности, изведбених умјетности, филма и културе, одбрањен у јануару 2017.
- Дипломски (мастер) рад „Рађање Новог мита: разумевање духовности романтизма и тумачење Колрицове *Песме о Старом морнару*“ Тијане Годоровић, одбрањен у септембру 2016.
- Дипломски (мастер) рад „Дикенсово схватање имагинације“ Вишње Печенчић, одбрањен у мају 2016.
- Дипломски (мастер) рад „Тумачење Хелдерлинове оде *Хирон*“ Милице Ојданић, одбрањен у фебруару 2016.
- Дипломски (мастер) рад „Критерији интерпретативне прихватљивости у тумачењу Миљковићеве поеме *Ариљски анђео*“ Милице Николић, одбрањен у децембру 2015.
- Дипломски (мастер) рад „Основни принципи митотворства у *Хлебу и вину*“ Александра Мартинесића, одбрањен у септембру 2015.
- Дипломски (мастер) рад „Leo Strauss's Interpretation of the Poets in Plato's *Republic*“ Башара И. Ибрахима АлХадле, одбрањен у новембру 2013.
- Дипломски (мастер) рад „Лик Христа у Рилкеовом циклусу песама *Једанаест визија Христа*“ Предрага Ивановића, одбрањен у фебруару 2013.
- Дипломски (мастер) рад „Гетеов *Краљ вилењака*: симболизам и митологија“ Љиљане Самарцић, одбрањен у октобру 2012.

БИБЛИОГРАФИЈА ДР ПРЕДРАГА БРЕБАНОВИЋА

Радови објављени после избора у звање доцента

Монографија

1. *Avangarda krležiana: pismo ne o avangardi*, Zagreb, 2016: Arkzin, Naklada Jesenski i Turk; 263 стр (ISBN 978-953-222-790-1 i 978-953-654-231-4; COBISS. SR-ID: 48509967; ID записа у Националној и свеучилишној књијници у Загребу: 000945279). Рецензенти: проф. др Деан Дуда и доц. др Томислав Брлек.

Научни и стручни радови

2. „О једној књијевно-историјској аналогји: часопис *Partisan Review* i међуратна југословенска књијевна периодика“, *Istorija 20. veka* 35 (2017), 1, стр. 59–76. Београд: Институт за савремену историју. Originalan научни рад: UDK 82(091) 050.488 PARTISAN REVIEW (734.7)"1934/1936" 050.488 DANAS "1934"(497.11) 050.488 PEČAT (497.13)"1939/140". ISSN 0352–3160. Часопис водећег националног значаја.

3. „Krležina Serbika“, у: *Povratak Miroslava Krleže: zbornik radova* (priredio Tomislav Brlek, Zagreb, 2016: Leksikografski zavod „Miroslav Krleža“, Kulturni centar Beograda i Hrvatsko semiotičko društvo), стр. 117–127 (ISBN: 978-953-268-037-9; COBISS. SR-ID: 224234508; ID записа у Националној и свеучилишној књијници у Загребу: 000923894).

4. „Filozofska (samo)kritika књијевности: Lionel Trilling i 'neprijateljska kultura'“, *Filozofska istraživanja* 142, 36 (2016), 2, стр. 339–354. Zagreb: Hrvatsko filozofsko društvo. Izvorni članak: UDK 82:1(045). ISSN: 0351–4706. Часопис реферисан у Web of Science / Arts and Humanities Citation Index, Erih, Scopus.

5. „Ko-tekst kao kontekst: Krležin *Izlet u Rusiju* i Vinaverove *Ruske povorke*“, *Philological Studies* 14 (2016), 1, стр. 127–143. Philological Faculty at the Perm State University, the Philosophical Faculty at the University of Ljubljana, the Institute of Macedonian Literature at the University Ss. Cyril and Methodius in Skopje and the Philosophical Faculty at the University of Zagreb. Originalan научни рад: UDK 821.163.42.09-992 Krleža M.: 929 Vinaver S. ISSN: 1857–6060. Часопис је са листе Међународног комитета слависта и води се као међународни на листи Филолошког факултета за вредновање.

6. „Дадаистичко-надреалистички цакузи/*J'accuse*“, са Биљаном Андоновском, у: *Пред судом: читанка* (28. Меморијал Надежде Петровић), приредили Симона Огњановић и Стеван Вуковић, Чачак, 2016: Уметничка галерија „Надежда Петровић“, стр. 30–36. (ISBN: 978-86-83783-67-0; COBISS. SR. ID: 227495180).

7. „Jugoslavenska književnost: stanovište sadašnjosti“, у: *Tranzicija i kulturno patcenje* (зборник са Међународног симпозијума одржаног на Филозофском факултету у Загребу, 26–27. новембар 2015). *Приложена потврда*.

8. „Uvod u studije humanistike“ *Reč* 85/31 (2015), стр. 139–156. Семинар *Хуманистика у транзицији* (Група 484 и Фабрика књига, Андrevље, 18–20. октобар 2014) (<http://www.fabrikaknjiga.co.rs/rec-85-30/>)

9. „*Legenda o Njegošu i legenda o Dilasu*“, *Reč* 84/30 (2014), стр. 127–148. Семинар *Њихов дисидент и његови либерали* (Учитељ незналица и његови комитети, Београд, 4–6. децембар 2013) (<http://www.fabrikaknjiga.co.rs/rec-84-30/>)

10. „Humanistika i 'javni interes'“, *Reč* 83/29 (2013), стр. 73–91. Међународна конференција Образовање за демократију / *Education for Democracy* (Фондација Отворено друштво и Фабрика књига, Београд, 21–22. септембар 2012).

11. „Pismo ne o avangardi“, у: *San o drugoj obali*, изложбени каталог (priredila Olivera Stošić Rakić, Београд/Zagreb, 2012: Kulturni centar Beograda i Leksikografski zavod „Miroslav Krleža“), стр. 19–22.

12. „Pjesma o meni“, *Reč* 81/27 (2012), стр. 47–60.

Радови објављени пре избора у звање доцента

Монографије

13. *Antitetički kanon Harolda Blooma* (Београд, 2011: Fabrika knjiga)

14. *Podrumi Marcipana: čitanje Bore Ćosića* (Београд, 2006: Fabrika knjiga)

Поговори

15. „Pravda i tumačenje“, у: Dejan Ilić, *Tranziciona pravda i tumačenje književnosti: srpski primer* (Београд, 2011: Fabrika knjiga), стр. 261–276.

Научни радови

16. „Bloom... Nietzsche... Foucault... Rorty“, *Filozofska istraživanja* 32 (2012), 1, стр. 153–168.

17. „Има ли живота после смрти?: судбина ауторске инстанце у наратолошкој расправи“, *Зборник Матице српске за књижевност и језик* 49 (2001), 1–2, стр. 179–196.

18. „‘Implicitni’ autor i njegov ‘čitalac’“, *PH (Годишњак за поетичка и херменеутичка истраживања)* 4 (2000), стр. 22–51.

Огледи

19. „Књижевност као Библија“, *Reč* 80/26 (2010), стр. 19–32.
20. „Antitetički kanon“ (2), *Reč* 79/25 (2009), стр. 75–103.
21. „Antitetički kanon“ (1), *Reč* 77/23 (2008), стр. 115–139.
22. „Porodični metaroman“, *Reč* 73/19 (2005), стр. 119–196.
23. „Agramerska Atlantida“, *Reč* 70/16 (2003), стр. 379–422.
24. „Razbijene posude“, *Reč* 63/9, (2001), стр. 221–284
25. „Prase umotano u *DANAS*: Revija *DANAS* (1961–1963), četrdesetak godina kasnije“, *Reč* 58/4 (2000), стр. 123–144.
26. „O narativnoj teoriji Pitera Bruksa“ (са Браном Миладинов), *Reč* 57/3 (2000), стр. 269–275.
27. „Postoje li neizgovorive rečenice?“, *Reč* 56/2 (1999), стр. 205–226.
28. „Ali ima nečega i posle mene, dakle pre mene, davno: eseji Bore Ćosića“, *Reč* 5 (1998), 47–48, стр. 36–50.
29. „Od entropije ka paranoji: *Snežni čovek* i poetika Davida Albaharija“, *Reč* 3 (1996), 23–24, стр. 22–25.
30. „Dva problema moderne teorije pripovedanja“, *Reč* 1 (1995), 9, стр. 105–113.

Прикази

31. „Vampirski kovčežić“ (*Идеје југословенства и српска мисао* Петра Милосављевића), *Feral Tribune* 24 (2007), 1136, стр. 38–39.
32. „Privlačnost i prokletstvo“ (*Између дв[и]је ватре* Игора Мандића), *Zarez* 53 (2001), стр. 43–44.
33. „Pronađena pisma“ (*Бекет пријатељ* Радомира Константиновића), *Zarez*, 47 (2001), стр. 26–27.
34. „Dada cool“ (*Paper Movies* Бранка Вучићевића), *Reč* 5 (1998), 49, стр. 141–143.
35. „Kralj na klozetskoj šolji“ (*Осећање стварности* Греама Грина), *Reč*, 5 (1998), 42, стр. 164–167.
36. „Tužna povest o Zlatku i Svetani“ (*Vita brevis* Јустејна Гордера), *Reč* 4 (1997), 35–36, стр. 203–204.
37. „Obrasci volje i sreće“ (*Одабрана дела* Џона Купера Поуиса), *Reč* 3 (1996), 19, стр. 104–105.
38. „Duboka introspekcija, masovna egzekucija“ (*Слике са изложбе* Доналда Мајкла Томаса), *Reč* 2 (1995), 15, стр. 96–98.

39. „Podrumi Marcirana“ (*Добра владавина* Боре Ћосића), *Reč* 2 (1995), 14, стр. 118–119.
40. „Estetika monotonog niza“ (*Европски оквири српске књижевности I–V* Драгише Живковића), *Reč* 2 (1995), 13, стр. 115–116.
41. „Appendix Vergiliana“ (*Алексис* Маргарит Јурсенар), *Reč* 2 (1995), 11–12, стр. 155–156.
42. „Poetika dekanonizacije“ (*Лирика Милоша Црњанског* Новице Петковића), *Reč* 1 (1995), 6, стр. 115–116.
43. „Esejistički cogito“ (*Есеји* Јована Христића), *Reč* 1 (1994), 3, стр. 95–96.
44. „Bog se igra“ (*Чаробњак* Џона Фаулза) *Reč* 1 (1994), 2, стр. 118–120.
45. „Istorija i roman“ (*Година куге* Данијела Дефоа) *Reč* 1 (1994), 1, стр. 124–126.

Преводи (са енглеског)

46. Slavoj Žižek, „‘Matriks’, ili Dve strane perverzije“, *Reč* 59/5 (2000), стр. 515–537.
47. Irina Savkina, „Šta znači biti žena pisac“ (са Татјаном Јовановић), *Reč* 59/5 (2000), стр. 159–177.
48. Piter Bruks, „Frojdov ‘masterplot’: jedan model pripovedanja“, *Reč* 57/3 (2000), стр. 229–244.

Приређивачки рад

49. „Omiljeni brkati mozak“ (*Revija DANAS*), *Reč* 58/4 (2000), стр. 122–154.
50. „Šta se mota oko plota: teorija pripovedanja Pitera Bruksa“ (са Браном Миладинов), *Reč* 57/3 (2000), стр. 228–275.
51. „Miškinske povesti“ (поводом *Нових дела* Боре Ћосића), *Reč* 5 (1998), стр. 5–51.
52. „Teorija pripovedanja (II): Narativna perspektiva“, *Reč* 1 (1995), 8, стр. 71–101.
53. „Teorija pripovedanja (I): Narativne situacije“, *Reč* 1 (1995), 7, стр. 77–92.

**КАТЕГОРИЗАЦИЈА НАУЧНИХ РАДОВА
ДР ПРЕДРАГА БРЕБАНОВИЋА
ОБЈАВЉЕНИХ НАКОН ИЗБОРА У ЗВАЊЕ ДОЦЕНТА**

Радови из категорије М12 (монографија међународног значаја): наведени у библиографији кандидата под бројем 1 (укупно: 1).

Радови из категорије М14 (објављени у тематском зборнику међународног значаја): наведени у библиографији кандидата под бројем 3 (укупно: 1).

Радови из категорија М23 (објављени у међународним часописима): наведени у библиографији кандидата под бројевима 4 и 5 (укупно: 2).

Радови из категорије М51 (објављени у водећем часопису националног значаја): наведени у библиографији кандидата под бројем 2 (укупно: 1).

Радови из категорије М33 (саопштења са међународних научних скупова штампана у целини): наведени у библиографији кандидата под бројем 7 и 8 (укупно: 2).

Радови из категорије М63 (саопштења са домаћих научних скупова штампана у целини): наведени у библиографији кандидата под бројем 6 (укупно: 1).

Квантификација остварених научних резултата др Предрага Бребановића након избора у звање доцента, као и њихова структура, у потпуности одговарају прописаним критеријима за избор у звање ванредног професора.

**ПРЕГЛЕД И ОЦЕНА НАУЧНОГ И СТРУЧНОГ РАДА
ДР ПРЕДРАГА БРЕБАНОВИЋА**

После избора у звање доцента 2012. године, др Предраг Бребановић објавио је монографију *Авангарда крлежиана: писмо не о авангарди*, те низ радова из области теорије књижевности, историје књижевности и компаративистике. Учествовао је на више међународних и домаћих научних скупова, као и на јавним предавањима, трибинама, промоцијама, семинарима и радионицама. До 2015. године је био уредник у часопису *Реч*, у којем је публикован велики број значајних теоријских и критичких прилога из земље и иностранства, а нарочито из региона.

Да бисмо представили кандидатов досадашњи научни рад и резултате које је остварио, у овом ћемо се извештају осврнути на основне идеје из поменуте монографије, те на неколико најрепрезентативнијих и у најпрестижнијим публикацијама одштампаних радова које је објавио након последњег факултетског избора.

Монографија *Авангарда крлежиана: писмо не о авангарди* посвећена је значењу, актуелном статусу и значају књижевног опуса Мирослава Крлеже. Кандидат је у њој углавном заокупљен наслеђем и перспективама уметничке авангарде, према којој је Крлежа, додуше, гајио амбивалентан однос. Наиме, упркос сложености двосмерних релација између писца и (како југословенског, тако и свеколиког европског) авангардизма, Бребановић – не спорећи да се ради о хрватском класику, чије писање међутим истовремено поседује ништа мање неоспоран универзално-хуманистички и слободарски набој – тврди да је управо авангарда најадекватнији и најплодотворнији поетички, културолошки, идеолошки и опште-историјски контекст за разумевање Крлежиног стваралаштва.

Своју оригиналну, полемички интонирану, али и теоријски фундирану тезу кандидат поступно изводи и уверљиво поткрепљује на више начина. Узевши за полазну тачку властите аргументације једно не толико непознато, колико скрајнуто колажно писмо (такозвано *дивотвелеписмо*), које је Крлежа у августу 1936. упутио на Плитвице свом пријатељу и сараднику, београдском надреалисти Марку Ристићу, Бребановић нам у уводном поглављу („Кратка историја једног ‘објективног’ случаја“) најпре предочава историјски материјал у који је приликом вишегодишњег истраживања стекао увид. Нагласак је на тек делимично објављеној преписци коју су Крлежа и Ристић водили током безмало пола столећа, и која се чува у Историјској збирци Архива Српске академије наука и уметности (где је још увек класификована као „несређена грађа“), односно у фондусу Националне и свеучилишне књижнице у Загребу (где је похрањена у Крлежиној рукописној заоставштини). Нека од тих писама – попут једног које је у надреалистичкој техници аутоматског писања Крлежа сачинио у време када је заједно са Миланом Богдановићем уређивао београдски часопис *Данас* (1934) – у овој књизи су први пут публикована и искоришћена као додатни интерпретативни подстицај.

Друго поглавље, под насловом „Крлежина *große Realistik*“, доноси нам – на кандидатовим анализама самог *дивотвелеписма* утемељен – теоријски оквир унутар које ће у наставку ове студије бити разматрано целокупно пишчево дело. Бребановић авангарду не схвата као временски ограничен феномен: критичан према покушајима њеног свођења на пуку „историјску авангарду“ (која је трајала свега два десетлећа), он се приклања стилско-типолошком виђењу, при чему посебно води рачуна о комплексности дистинкције модернизам/авангардизам, али и о јужнословенским историјским специфичностима. Преузимајући од Василија Кандинског појам „велике реалистике“ – као општу ознаку за различите типове монтажних поступака за којима је Крлежа током читавог свог живота и у свим књижевним жанровима перманентно посезао – аутор закључује да у пишчевом опусу постоји авангардистичка стилска доминанта.

У трећем поглављу („На авангардном Косову“), Бребановић се бави Крлежиним експлицитним и махом негативним исказима о авангарди, да би у четвртој („Сведок или саучесник“) томе противставио имплицитну раван

истога проблема, тачније сопствене истраживачке увиде проистекле из пажљивог ишчитавања ствараоачевог дела. Важно је приметити да је то ишчитавање кандидат започео још читаву деценију раније, у својој првој књизи (*Подруми Марципана: читање Боре Ћосића*, 2006), као и да се речени увиди подједнако надовезују и на књижевнотеоријске анализе садржане у његовој наредној, на докторској тези заснованој монографији (*Антитетички канон Харолда Блума*, 2011), у којој је детаљно психолошки осветљен феномен „страха од утицаја“ (*anxiety of influence*).

Следе потом поглавља „Академски коњ“ и „Снажна (погрешна) читања“, у којима је колега Бребановић усредсређен на анализу академских и неакадемских интерпретација Крлеже и његовог односа према авангардама. Са посебном минуциозношћу кандидат преиспитује доприносе које је књижевно-историјском позиционирању Крлеже дала главна струја „крлежологије“ (како је проучавање дотичног писца назвао потписник истоименог шестотомног дела, Станко Ласић). Та се струја из истраживачеве визууре испоставља проблематичном утолико што упоредо истрајава на редуктивно појмљеној националној визури и игнорисању авангардистичке константе, коју Бребановић препознаје као основну карактеристику свега што је Крлежа написао – од раних, песничких драма и саме пишчеве поезије, преко програмских текстова попут „Хрватске књижевне лажи“ (1919) и међуратних полемика („Дијалектички антибарбарус“, 1939), до есејистике и романескних штива, а закључно са поратним лексикографским активностима и позном мемоаристиком. Ту константу је препознала (прецизније: само наслутила) тек неколицина академских тумача, попут Мирослава Ваупотића, Мата Лончара или Радована Вучковића, као и амерички слависта Ралф Богерт – чију књигу *The Writer as Naysayer: Miroslav Krleža and the Aesthetic of Interwar Central Europe* (1991) кандидат види као једно од најрелевантнијих, мада и најзапостављенијих крлежолошких остварења.

У свом приказу неакадемских тумачења Крлеже, Бребановић пак посеже за појмом „снажног погрешног читања“, који је у књижевну теорију увео Х. Блум. Као најинспиративнија и утолико „најснажнија“ читања Крлеже кандидат наводи она која су понудили српски надреалисти, и то не само спомињани Ристић, већ и Душан Матић, Александар Вучо и Ђорђе Јовановић. Ту тесну (премда у официјелној, претежно национално-органицистички усмереној књижевној историографији углавном превиђану) повезаност између „хрватског класика“ и београдског надреализма Бребановић и иначе сматра највиталнијом за поимање међуратних, али и поратних, па и рецентних релација између српске и хрватске књижевности.

Враћајући се *дивотвелеписму* и његовим свеобухватним импликацијама, кандидат му у седмом поглављу („Догађаји истине“) приступа из перспективе *филозофије догађаја*, која полази од тога да догађаји нису само пука историјска факта, већ и „објекти истине“, који барем потенцијално руше дотадашњи поредак знања, заснован на општеприхваћеним класификацијама и окамењеним периодизацијама. У конкретном случају, крлежијански се дискурс захваљујући

„инцидентима“ какав је *дивотвелеписмо* – испоставља као радикалан и трајно актуелан.

Да такав уметнички и активистички проседе није несагласан са некима од најпромишљенијих новијих (ре)концептуализација авангарде, аутор показује у поглављу „Има ли авангарде у канону?“. Као неко ко се у својој претходној књизи потврдио као познавалац актуелних расправа о књижевном канону, Бребановић се ту концентрише на теоријске ставове историчара уметности као што су Борис Гројс, Хал Фостер и Инке Арнс, доказујући да читање Крлеже у кључу категорија као што су *авангарда*, *неоавангарда* и *ретроутопија* и те како може бити продуктивно, штавише, да је оно потпуно у духу самог предмета проучавања, који, по аутору, треба конструисати дијалектички.

На том трагу, последња два поглавља – „Од идиома ка оквиру“ и „За археологију будућности“ – отварају нови хоризонт ка читању Крлеже. У њима се, поред осталог, разматрају проблеми попут „оптималне пројекције“ (појам А. Флакера), револуционарног Космополиса, музеализације авангарде и „уметничке географије“, уз посебан фокус на концепте Средње Европе и осталих „историјских региона“. Позивајући се на теорију књижевне историје и дефиницију књижевне критике Светозара Петровића, Бребановић закључује да југословенски авангардизам представља најадекватнији оквир за тумачење и (пре)вредновање Крлежиног дела.

Најзад, своју студију „**Крлежина *Serbika***“ – која је у виду додатка такође укључена у књигу – кандидат је посветио пишчевом виђењу српске књижевне и културне традиције. Насупрот укореењеним предрасудама и постојећим стереотипима, показује се да је Крлежа изузетно добро познавао и луцидно интерпретирао српску књижевност и културу – што већину његових компетентних есејистичких и иних објекција чини не само драгоценим, него и незаобилазним. При том Бребановић истиче да управо оно што је сâм Крлежа називао властитом „Сербиком“ може послужити као једно од најпоузданијих полазишта при тумачењу његовог интегралног, педесетотомног опуса.

Заснована на марљивом и филолошки аналитичном истраживању свих доступних, али и на откривању нових историјских извора, као и на помном читању (*close reading*) целокупне Крлежине баштине, те истовремено ослоњена на филозофску и теоријску мисао у најширем распону од Теодора Адорна и Валтера Бењамина преко Жака Лакана и Жака Дерида до Жерара Женета и Алена Бадијуа – представља кандидатова монографија нову интерпретацију значајног писца, као и важан допринос разумевању (не само прошлоковне) књижевности и културе. Зато је већ у стручним рецензијама професора Деана Дуде и професора Томислава Брлека, али и у више приказа који су се у међувремену појавили, оправдано проглашена значајним искорак у односу на ранија изучавања.

Мирослав Крлежа је тема и Бребановићевог рада „**Ко-текст као контекст: Крлежин *Излет у Русију* и *Винаверове Руске поворке***“. Истражујући релације између двојице писаца, кандидат на темељу поређења

различитих верзија њихових путописа доказује да у *Излету у Русију* (1926) постоје многи текстуални трагови *Руских поворки* (1924). Ти се трагови потом тумаче богатом историјом Крлежених и Винаверових узајамних односа, при чему је нагласак на полемикама вођеним током двадесетих и тридесетих година прошлог века. Посреди су две различите путописне праксе и две различите поетике, које Бребановић описује као модернистичку (Винавер) и авангардистичку (Крлежа).

Међуратним периодом кандидат се бави и у тексту под насловом „**О једној књижевно-историјској аналогiji: *Partisan Review* и међуратна југословенска књижевна периодика**“. Успостављајући занимљиву и до сада (изузев, делимично, у радовима Зорана Гавриловића) неуочену паралелу између њујоршког часописа *Partisan Review* с једне, те београдског часописа *Данас* и загребачког часописа *Печат*, с друге стране, Бребановић при њеном тумачењу посеже за књижевно-научним појмом *историјско-типолошке аналогije*. Осветљавајући интернационални карактер тзв. сукоба на књижевној левици, аутор указује на структурне сродности између америчке и југословенске културе, али не превиђа ни суштинске разлике између две конкретне историјске ситуације.

Теоријски рад „**Филозофска (само)критика књижевности: Лајонел Трилинг и ‘непријатељска култура’**“ посвећен је својеврсном филозофском заокрету који је аутор запазио код америчког књижевног критичара и теоретичара културе Л. Трилинга. Предочивши најпре историјат концепта „непријатељска културе“ (*adversary culture*) и његових тумачења (Р. Вилијамс, Д. Бел, И. Кристол, Н. Подхорец, Ј. Хабермас), кандидат у наставку анализира Трилингово виђење односа између културе и сопственог „ја“, да би напослетку изнео налаз о једном дубљем кретању теоретичареве мисли: од књижевности и њеног културално заснованог проучавања, преко историје идеја, ка „чистој“ филозофији.

С тим у вези, засебну област Бребановићевих истраживања представљају методологија и друштвени положај хуманистичких дисциплина, о чему најбоље сведоче његова интегрално објављена излагања „**Хуманистика и ‘јавни интерес’**“ и „**Увод у студије хуманистике**“, која доносе промишљања назначених проблема. Кандидату је најближа она концепција хуманистике која је половином 20. stoleћа била реализована под окриљем тзв. чикашке школе (Р. МекКион, Р. С. Крејн), и какву је на југословенској академској сцени (као универзитетски предавач у Загребу, Новом Саду и Београду) у прилагођеној форми заступао Светозар Петровић. Ради се о настојањима да се хуманистика не поистовећује нити са специфичним *предметима* проучавања, нити с било каквим апстрактним *циљевима*, већ са *методама* истраживања и интерпретације за којима посежемо при сусрету са „непривидиво изврским“ људским остварењима.

Излагање „**Дадаистичко-надреалистички цакузи/*J'accuse***“ настало је у сарадњи са Биљаном Андоновском, истраживачицом-сарадницом Института за књижевност и уметност у Београду. Посвећено је „афери Барес“ – тачније,

судској парници која је у Паризу 1921. године против Мориса Бареса била инсценирана у виду авангардистичког хепенинга. Та је манифестација у овом раду искоришћена као повод за преиспитивање релација између дадаизма и надреализма, али и за начелно постављање питања аутономије уметности, са посебним освртом на однос права и књижевности, као и на рецентне теоријске идеје из тог домена.

Коначно, у раду **„Југославенска књижевност: становиште садашњости“** кандидат појам *југословенске/југославенске* књижевности разматра полазећи од теоријске концепције књижевне историје коју је у својој књизи *Природа критике* (1972) изложио Светозар Петровић. С обзиром на то да је утемељена на критици књижевноисторијског позитивизма и органицистичког приступа националној књижевности, Петровићева теорија подразумева и могућност коегзистенције различитих оквира проучавања, укључујући и употребу одредница као што су „југославенска“ (или „јужнославенска“) књижевност (у једнини) и „југославенске“ (или „јужнославенске“) књижевности (у множини). Бребановић ову теорију повезује са филозофским идејама Валтера Бењамина, који је принцип актуелизације прогласио суштином историјског материјализма. Осим тога, кандидат је овде понудио и осврт на компаративну југославистику из осамдесетих година прошлог века, као и на у међувремену настале концепције постјугословенске књижевности.

Наведени, као и сви остали радови др Предрага Бребановића, указују на широк дијапазон његових научних интересовања: почев од саме опште књижевности и књижевне теорије у ужем смислу речи, преко историје авангарде и најшире схваћених културалних студија, до методологије хуманистичких дисциплина и проблематике образовања.

Своја знања кандидат већ пуне две деценије преноси студентима Филолошког факултета у Београду, где је запослен на Катедри за општу књижевност и теорију књижевности. У наведеном периоду колега Бребановић потврдио се као савестан наставник и педагог који је посвећен свом позиву. О томе сведочи посећеност његових курсева (које похађају студенти свих студијских група), као и успеси њихових полазника на основном и вишим нивоима студија, али и у потоњим професионалним активностима. У студентским анкетама је оцењен просечном оценом 4,14.

Кандидат практикује и различите видове међународне универзитетске сарадње. Последње две године ангажован је као предавач по позиву на Докторском студију књижевности, изведбених умјетности, филма и културе на Филозофском факултету Свеучилишта у Загребу, где такође постиже запажене наставне и педагошке резултате.

ЗАКЉУЧАК И ПРЕДЛОГ КОМИСИЈЕ

На основу услова предвиђених Законом о високом образовању Републике Србије и Критеријума за стицање звања наставника на Универзитету у Београду, као и увида у комплетну документацију – Комисија једногласно предлаже Изборном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду др Предрага Бребановића за избор у звање ванредног професора за ужу научну област Наука о књижевности (предмет Теорија књижевности).

У Београду, 26. 05. 2017. године

Комисија

проф. др Миодраг Лома, редовни професор, Београд

проф. др Владимир Бити, редовни професор, Беч

проф. др Деан Дуда, редовни професор, Загреб

проф. др Душан Маринковић, редовни професор у пензији, Загреб

др Корнелије Квас, ванредни професор, Београд